

CONTO DE NADAL: A DERRADEIRA VIAXE

Manuel moraba no lugar da aldea que os seus pais lle deixaran como herdanza. Alí naceu e alí foi criado. Toda a súa vida estivo sempre chea de penurias, mais nunca faltou a boa convivencia coa veciñanza.

Tan só a asistencia a algún enterro, a visita ao médico, ou contadas xestións como ir a buscar a paga ao banco conseguían ausentalo da aldea. Todo foi traballar na súa vida.

Malia iso, a parroquia ía esmorecendo: os veciños marchaban a pobos cercanos ou ben marchaban á capital, a pequena taberna xa botara o peche como xa fixeran moitas das casas.

Manuel resistiu todo o posible. Comezaba o día erguéndose ao mencer e a súa andaina era a conversa cos animais e tamén atravesar o lugar recorrendo as leiras coa liberdade propia dun paxaro.

De cando en cando, Manuel recibía a visita dos fillos. Un día, cando as forzas foron a menos, Manuel caeu no chan. Aquel era un día no que o outono asomaba e se facía presente cunha das súas típicas sinais como era a caída da folla das árbores. Ese día puido sentir como as pernas fallaban, o andar era dificultoso, e de vez en cando a memoria fallaba á hora de tomar as menciñas. Era moita a soidade que sentía e matinaba: -Que fago eu só nesta casa?, preciso de coidados-.

Logo de moito batallar no seu interior, tomou a decisión de ingresar na residencia de anciáns. Os primeiros días fixéronse duros, totalmente «costa arriba», mais non daba queixas, dicía

ás coidadoras que todo estaba ben: as comidas, a habitación, o tempo de lecer, o trato en xeral que dispensaba o persoal. Pese a isto, faltáballe a Manuel poder respirar o aire fresco da mañá, sentir o frío da xeada, oír o canto do galo madrugador, o poder contemplar día a día como ían medrando os repolos na horta e no verán as xudías, a conversa coas vacas e demais animais.

Cando era preguntado polo trato que recibía, el, con ollos saltóns e coa inocencia propia da mirada dun neno, dicía: –Eiquí trátanme ben, as «hermanas» son moi boas e os empregados tamén–.

Pasaron os días e chegou o inverno, e con el Santa Lucía, xa pertiño do Nadal. No día da Inmaculada Concepción, Manuel recibiu a visita dos seus fillos e netos, ese día puideron conversar con el e falarlle da posibilidade de que o sábado próximo o levarían a Begonte a visitar o Belén, onde as figuriñas tiñan vida por medio de mecanismos electrónicos. El aceptou e comentou todo isto cos compañeiros da residencia. Preguntoulles: –Onde está Begonte?–, ó cal lle responderon: –Na Terra Chá, perto de Vilalba–.

Xa chegado o día da viaxe ao lugar onde endexamais pensara chegar, logo de recorrer concellos, aldeas e barrios, Manuel puido ver o río Parga e tamén o Ladra. Todos aqueles nomes eran novos, máis a lembranza da súa aldea e da súa casa facíase presente en todo momento.

Unha vez puideron entrar no Centro cultural D. José Domínguez, preguntouse o porque de

que aquel lugar levase ese nome, e puido saber que D. José Domínguez fora o sacerdote que, xunto con outras persoas, fixo posible a maravilla que ían contemplar.

Manuel quedou abraiado do acontecemento que estaba a presenzar. Non perdía detalle. Lembraba todo o que el vivira na súa aldea, recordaba os traballos tradicionais e artesanais e os seus ollos ían enchéndose de bágoas. Contemplaba ao tempo que movía a cabeza entusiasmado.

Xa rematada a sesión dixo a toda aquela xente que o acompañaba: –¡Graciñas, vaia regalo me fixéchedes hoxe os meus fillos e netos!–.

Á volta da viaxe, exclamaba novamente: –Hoxe vivín novamente lembranzas da miña vida, da que sinto morriña, da miña historia. Os oficios estaban representados de cheo: as lavadeiras tendendo a roupa nos tendais, unha delas conversando con outra muller que acougaba a roupa na tina, e máis adiante unha nai cantando unha nana ao neno para que durma. Canta madeira teño cortado! Fixeime tamén nos paisanos que estaban a realizar esa dura tarefa. E o muíño! Cantos sacos de trigo e fariña carrexei sobor do meu lombo! Os oleiros argallaban nas olas para facer o caldo que soiamos mercar nas feiras. Tamén as mantas de lá que as mulleres tecían ó longo de moitas noites. Todo isto porque naceu Deus. Canto lembro as misas do galo, as panxoliñas «...vínde ver ao neno...» que nas noites xeadas iamos ensaiar á igrexa.

Manuel estaba encantado. Cheo de felicidade. Cando chegou á residencia, relatou aos compañeiros a fermosa vivencia de visitar un Belén de verdade con lóstregos, neve, fume nas casas, ríos de auga transparente, incluso un monte queimado que ardeu como a cotío acontece na nosa terra e que rematou grazas ó fresquíu da nevarada.

A residencia transformouse toda ela en Nadal: misterios, pesebre, beléns fermosísimos, a música e as panxoliñas que non se detía en todo o día.

Cando só faltaban tres días para o Nadal, a saúde de Manuel recaeu novamente. O médico comunicou á «hermana» que o coidaba que a saúde era moi mala, xa para morrer. Manuel chamouna e díxolle: –Mire, quero falarlle do Belén de Begonte, e pídlle que abra a xanela da habitación. Pode dicirme se o ceo está estrelado?-. A relixiosa respondeulle cun si rotundo.

Continuou relatando: –Estou a lembrar a felicidade que compartían as xentes do pobo do Belén de Begonte, aquelas figurinas de homes

e mulleres reflectían a ledicia nas súas caras, e moita paz. Había entre eles un auténtico e profundo sentemento de convivencia e entendemento. Ata os animais saltaban cheos de gozo! Mire, «hermana», xa vexo os reises magos que veñen cargados de regalos que son para min. Sinto a Luz do Neno Xesús do Belén e a súa Nai mirándome e desexando darme unha aperta. San Xosé está a sinalarme coa man para que non teña medo de entrar no portal do ceo. Herodes desapareceu do Belén porque non soporta que venza a Luz do Neno sobre as tebras-.

Cando Manuel estaba a falar, púidose escoitar a campaniña da comunidade que chamaba a asistir á Misa do Nadal. No momento do comezo da celebración litúrxica, Manuel díxolle á «hermana»: –Xa estou chegando ao belén do ceo, estou a mirar aqueles que fixeron posible o Belén de Begonte. Graciñas pola viaxe a este lugar de luz na Terra Chá e gracias por esta derradeira viaxe á eternidade-.

Manuel marchou desta terra sabendo que para el xa era Nadal para estar sempre con Deus.